

איזהו נשך פרק חמישי בבא מציעא סה.

עין משפט
נר מצוה

א) ומתנהו ו: ע"ש,
ב) ולקמן ע"י קידושין
מת: סג. ערסין י"ח,
ג) בערך ספר ז' ע"ש.

תורה אור השלם
1 בשביר שנה בשנה
יקרה עמו לא יקדנו
בפרך לעיניך:
ויקרה לא נג

גליון הש"ס

גב' חמשה מפקינן מינה.
עין לעיל דף ס"א ע"ב
מוספות ד"ה רבא וז"ע:
מתני' מרבין על השכר.
עין ז' דף פ"ו ע"ב מוס'
ד"ה דנק: גב' מרשא
ש"י. עין לעיל דף סג
ע"ב מוספות ד"ה ומנ:

הגהות הגר"א

[א] הו"ס ד"ה נקטי.
אע"פ כ"י. כ"ז הא לאו
הכ אמור ועין מלמנות:

מוסף רש"י

אמר רב פפא כ"י
שכראי לא פסידי רב
פפא מטיל שכר הו' נדה
י"ב.

דלא נספדי עזדיה. שלא ירגיל להיות בטל וימעלל. נספדי הת"י
משמשת כדרך המתפעלים בתיבת ש"יין וסמ"ך כאשר יתפעל שר
ויאמר תשתרר שהת"י מתמלעת להפסיק אותיות השורש וכאשר
יאמר בגימרת סף הסתופף מגימרת שח השמוחה וכן כלשון גמרא

משמתי מייסמתיך אשתתי אישתקיל:

כי מפקינן מיניה. הרבית בלשון
כדרכי אלעזר דלמנר רבית קלואה
יוצאה דזיינים דקיימא לן כוותיה
לקמן (עמוד ב'): **גלימא לא מפקינן**
מיניה. מקחו קיים וקלילת הרבית
יחזיר לבעליו: **ולמא ליה כי אגרא**
אנא. כששכרתיה אני בדמים יקרים
הללו: **דהוה קא משתרשי לני** בריוח
היתה צהה אלי: **מתני' מרבין**
על השכר. בשכר המתנת מעות
השכירות: **ואין מרבין על המכר**.
בשכר המתנת המקח. ובגמרא מפרש
טעמא: **ואם של חדש בחדש**. ואם
תמן לי שכר כל חדש בחדשו שלל
תקדים לי שכר כל השנה יחד תמן
לי סלע בחדש: **ואם לגורן**. ואם
אמתין לך עד הגורן שתמכור
מתבולחך ותמן לי מעותי:
גב' שירות אינה משלמת אלא
לכסוף. מן הדין: **אלא לכסוף**. לכוף
הזמן. הלכך כי שקיל מיניה סלע
בחדש דהוה להו שנים עשר סלעים
אין זה שכר המתנת מעות שהרי
לא נתחייב לו לשלם שכירות עד סוף
השנה והאי דלמנר ליה אם מעכשיו
תמן לי הרי היא לך בעשר סלעים
אי הוה מקדים ליה הוה מחיל ליה
מדמי השכירות ומוגר ליה בפחות
משויה. אבל כיפא גבי מכר משמשך
המקח דינו ליתן המעות וכי אמר
ליה אם מעכשיו תמן הרי היא לך
באלף הוה דמיה וכי מיטפי עליהו
לגורן שכר המתנת מעות הוא: דקו
בה. חיפשו אחריה עד שמתלאו בה
מקרא לסמוך בהא מילתא דתשלומי
שכירות לכסוף: **ערשא שרי**. למכור
סחורה בהמתנה ביתר מדמיה ובלבד
שלא יפרש לו אם מעכשיו הרי הוא
לך בפחות אלא ימכור סתם בכך וכך
ליום פלוני: **קץ ליה**. אם מעכשיו
הרי היא לך בפחות דבהדיא פריש
ליה דשכר המתנה הוא נוטל: **ערשא**
דידי שרי. עושה שכר תמרים היה
ומוכר לו בזמן הזול בתשרי כשער
של יסן וממתיך לו עד יסן: **שיכראי**
לא פסיד. אינו מתקלקל והיימי יכול
להניעו עד יסן: **וזו לא כריכנא**.
שאינו עשיר וחינו דחוק למכור כשער
של עכשיו: **זיל בשר דידהו**. אחרי
הלקוחות דאינהו ודאי אגר נטר יהבו
ליה למר דלילו הוה להו זוזי הוה שכיח
להו שיכרא טובא כשער של עכשיו:
אמר רב חמא ערשא דידי ודאי שרי.

מוכר פרקמטיא היה מוכר במקום
הזול כשער שהוא נמכר במקום
היוקר וממתיך להן וכן מעלין אותו
למקום היוקר והוא מקבל עליו אחריות
דכך דהליכה והלקוחות משתכרים
בפרקמטיא שלוקחין שם במעותיו
ומצויין לבלון ואחריות החורה עליהם
וכיון דלא מקבלי עליהו אחריות לא
הויה מלוה גבייהו עד שהפרקמטיא
נמכרת והן מקבלין המעות ואומן
המעות נעשין עליהם מלוה ואין

ניחא ליה דלא ניסתרי עבדיה. פי' בערוך) לשון סתירה וקלקול
וא"ת בלאו האי טעמא נמי פטור דהא תנן (ב"ק ד' טו):
גול עבדים והזקינן משלם כשעמ הגזילה אבל שכר פעולתם לא
משלם ויש לומר דיש לחלק בין נחת אדעתא דגולונותא לנחת
אדעתא דמלאכה כדמפליג התם גבי

המוקף ספינתו של חברו ועשה בה

מלאכה: **שכירות אינה משתלמת**
אלא בסוף. אפילו למ"ד בהגולן קמא

(ב"ק ד' טט. ושם ד"ה ואב"א) ובהל"ש

מקדש (קדושין ד' מת. ושם ד"ה דכ"ע)
דישנה לשכירות מתחילה ועד סוף
מודה דאינה משתלמת אלא לבסוף

כדילפי הכא מקרא ואפי' למ"ד אינה
אלא לבסוף מודה דפועל יכול לחזור

בו ואפילו בחלי היום וכשהוא חוזר
הרי הוא סוף שאינו רוצה לעשות

מלאכה יותר ולא נפקא מינה מההיא
פלוגתא אלא לענין קדושין דלי ישנה

מתחילה ועד סוף חשיבא מלוה ואין
מקדש בה ונפקא מינה נמי להאי

דפ"ק דמסכת ע"ז (ד' יט: ושם ד"ה
אלמא) הגיע לכיפה שמעמידין שם

ע"ז אסור לבנותה וקאמר בגמרא
אם בנה שכרו מותר ומפרש טעמא

משום דישנה לשכירות מתחילה ועד
סוף ואימת מיתסר במכוס אחרון

מכוס אחרון ליה בה שיה פרוטה:
שכירות של שנה זו אינה

משתלמת אלא בשנה
האחרת. ואם תאמר דכפ"ד דבכורות

(ד' ג:) דרשין דלין תורמין מן
החדש על הישן משום דכמיז שנה

שנה דמשמע אותה שנה ענמה וי"ל
דהתם כמיז שנה בלא ז' והכא

דרשין מדכמיז שנה בשנה זב'
דמשמע בשנה האחרת ואם תאמר

דכפרק עד כמה (שם ד' ט: ושם
ד"ה שנה) גבי צכור תאכלנו שנה

בשנה איזו היא שנה הנכנסת בחצירתה
הוי אומר זו שנה של צכור דלא

מניין לשנת עולם שאם נולד בצכוליו
שנת עולם מסיימת בתשרי יאכל עד

כסליו והשתא ה"ל למדרש שלא יהא
נאכל עד שנה אחרת ולא בתוך שנתו

וי"ל משום דמוכר קרא דנאכל בתוך
שנתו דכתיב (שמות כג) ביום השמיני

תמנו לי:
נקמיי להו שוקא. דאי לאו

הכי הוה אסור [א] אע"פ
שאחריות הדרך היה על רב חמא
שהרי היו טורחין לו להביא סחורתו

ולמכרה בשכר הלואתו אבל השתא
דנקטי להו שוקא אף בחזרתו הוי
בשציל טורחין וש"י:
והלכתא

של שנה זו אינה משתלמת אלא בשנה אחרת: ואם לגורן בשנים עשר
מנה אסור: אמר רב נחמן ו' מרשא שרי איתבייה רמי בר חמא לרב נחמן
ואמרי לה רב עוקבא בר חמא לרב נחמן ואם לגורן בשנים עשר מנה
אסור א"ל התם קץ ליה הכא לא קץ ליה אמר רב פפא מרשא דידי שרי
מאי טעמא שכראי לא פסיד וזו לא צריכנא אנא הוא דקא עבידנא מילתא גבי
לוקח אמר ליה רב ששת בריה דרב אידי לרב פפא מאי חזי מר דקא אזלת בתר
דידך זייל בתר דידהו דאילו הוה להו זוזי הוה שקלי כי השתא אולת בתר
זוזי שקלי כיוקרא דלקמיה א"ר חמא מרשא דידי ודאי שרי מאי טעמא ניחא
להו דליקו ברשותי דכל היכא דקא אזלי שבקי להו מכוסא ונקוט להו שוקא
והלכתא

ל"ט א מ"י פ"ו מהל'
מלוה ולה ה"ב
סמג לאון ק"ג טו"ש"ע י"ד
ס"י קסו סעף א:
ב ב מ"י שם פ"ח ה"ב טו
סמג שם טו"ש"ע י"ד
ס"י קסא סעף ח:
מא ג מ"י שם טו"ש"ע
שם סעף ט:
מב ד מ"י שם טו"ש"ע
שם סעף י:
מג ה מ"י שם פ"ו ה"ב ח
סמג שם טו"ש"ע י"ד
ס"י קעו סעף ו:
מד ו מ"י פ"ח שם ה"ב
א סמג שם טו"ש"ע
י"ד ס"י קעג סעף א:
מה ז ח טו"ש"ע י"ד ס"י
קעג סעף א:
ט מ"י פ"ח מהלכות
מלוה ולה ה"ב ג
ועין במ"מ [טו"ש"ע שם
סעף י' וס"י קסו]:

כאן רבית: נקטי להו שוקא. מכריזין שלא יהא אדם רשאי למכור עד שימכרו הס:
והלכתא